

Strategi 2023-2024

FHI er en organisasjon i rask utvikling og omstilling.

I 2023 og 2024 vil vi ha en krevende økonomisk situasjon som gjør det nødvendig å prioritere strengt innenfor samfunnsoppdraget vårt.

De langsiktige utviklingsmålene for instituttet ligger fast, og gjennom koronapandemien har vi tatt raske og store steg langs mange av disse linjene. Den kommende tiden må vi justere ambisjonsnivået og kan ikke forvente den samme utviklingstakten på alle områder.

Vi har 10 prioriteringer innen våre kjerneoppgaver kunnskap, beredskap og infrastruktur.

FNs bærekraftsmål

Folkehelsemål i Norge

Flere leveår
Bedre leveår
Jevnere kår

Tre kjerneoppgaver

Kunnskap

Forskning og analyse
Styringsinformasjon
Beslutningsstøtte

FHI skal forske på, oppsummere og formidle kunnskap om forhold av betydning for folkehelsen, som smittsomme og ikke-smittsomme sykdommer, psykisk og fysisk helse, forebygging, risikofaktorer og helsefremmende forhold, og helse- og omsorgstjenester.

En sentral oppgave er å gi råd til myndigheter, befolkning og helse- og omsorgstjenestene. Instituttet står for overvåking på folkehelsefeltet, og utarbeider styringsinformasjon til stat, helseforetak, fylker og kommuner.

FHI skal gi beslutningsstøtte til prioritering av metoder i spesialisthelsetjenesten og kommunenes helse- og omsorgstjenester. Vaksinekunnskap er et viktig utviklingsfelt for instituttet i strategiperioden.

Beredskap

Helseberedskap

Smittevern

Overvåkning

Råd og kommunikasjon

Krisehåndtering

FHI har oppgaver ved smittevernhendelser, kjemikalie- og atomhendelser, og ved sykdomsopphopping i befolkningen uten kjent årsak.

Som statens smitteverninstitutt har vi oppgaver som spenner fra overvåking av virus og bakterier til råd om vaksinasjon og tiltak til myndigheter, befolkning, mikrobiologiske laboratorier og helse- og omsorgstjenesten, i og utenom kriser.

FHI drifter flere døgnbemannede beredskapsfunksjoner. En aktiv og faglig sterk rolle i nasjonale og internasjonale nettverk er viktig for god beredskap.

Beredskapen og krisehåndteringen bygger på infrastruktur for helse- og laboratedata som brukes til kunnskapsproduksjon, overvåking og analyse i det daglige arbeidet og ved større hendelser. Kunnskapsoppsummering, kapasitet til analyse og modellering, og kommunikasjon med befolkningen er en viktig del av beredskapsfunksjonene våre.

Infrastruktur

Helseregistre

Helseundersøkelser

Biobank

Laboratorievirksomhet

Vaksinedistribusjon

Bibliotekstjenester

Norge har en unik infrastruktur for kunnskap der FHI har vært og fortsatt vil være en pådriver. FHI drifter og utvikler nasjonal infrastruktur og tjenester som Norge trenger, og som er en svært viktig ressurs for mye av vårt eget arbeid, også i fremtiden.

Våre oppgaver inngår i et samspill av infrastruktur og tjenester mellom ulike aktører i og utenfor helseforvaltningen, hvor det er et mål å finne en effektiv oppgavefordeling.

Kunnskaps- og beredskapsarbeidet i helsesektoren, og samfunns- og næringsutviklingen, er avhengig av at infrastrukturen utvikles i takt med nye muligheter og utfordringer. Det krever investeringer og utvikling, og vi må finne nye måter å løse dette på.

Vi skal foreta en grundig vurdering av hvilken infrastruktur som er nødvendig for Norge og et fremtidig folkehelseinstitutt, og hvordan den kan driftes, utvikles og finansieres.

10 prioriteringer

1

Omstilling

Vi skal sikre vår evne til å svare på prioriterte behov hos brukerne.

FHI utfører sitt samfunnsoppdrag i tråd med nasjonale prioriteringer og tildelte budsjettammer. Endrede rammebetingelser krever en omfattende omstilling i organisasjonen.

Vi skal ivareta og involvere medarbeiderne og ha høy oppmerksomhet på arbeidsmiljøet. FHI skal være en attraktiv arbeidsplass.

Gjennom omstillingen skal vi sikre kompetanse og kapasitet til å svare på prioriterte behov hos nasjonale og lokale beslutningstakere, andre etater, helse- og omsorgstjenesten, og befolkningen. Vi skal gjennomføre grundige prosesser for å velge hva instituttet skal prioritere i fremtiden.

Utvikling av organisasjonen vil være en viktig del av tilpasningen til nye rammer. Viktige virkemidler i omstillingen er å søke økt ekstern finansiering der det er mulig, å løse oppgaver i samarbeid og med ny arbeidsdeling med andre aktører, og å vektlegge nytte for brukerne når vi prioriterer mellom ulike aktiviteter.

2

Sterke i krise

Vi skal være pålitelige rådgivere under kriser og være eksperter på krisehåndtering.

Noen helsekriser rammer akutt og krever ekstraordinær innsats. FHI skal være i kunnskapsfronten internasjonalt og tilby informasjon, råd og infrastruktur av høy kvalitet og til riktig tid. Evnen til å håndtere kriser bygger på kompetanse og kapasitet i vårt ordinære arbeid utenom kriser.

For å være sterke faglige rådgivere må vi også være godt organisert. Vi skal skalere responser effektivt og bidra til godt samarbeid i og utenfor forvaltningen og på tvers av sektorer under kriser.

Koronapandemien har vist at det er store muligheter for å styrke beredskapsarbeidet i Norge. Vi skal være pådrivere for å utvikle et kunnskapssystem til bruk i og mellom kriser. Vi skal forbedre planer for beredskap og krisehåndtering og tydeliggjøre vår rolle i arbeidet med kjemikalie- og atomberedskap.

3

Helsesdata i sanntid

Vi skal korte ned veien fra helsedata til samfunnsnyttige analyser.

Vi er opptatt av at helsedata raskest mulig skal bli tilgjengelige for analyse og forskning, slik at det blir kortere vei fra idé til innovasjon og nytte for samfunnet. Vi skal være pådrivere for enklere tilgang til data fra registre og laboratorier.

FHI har under koronapandemien utviklet nye løsninger for raskere innsamling og deling av data i sanntid. Disse løsningene vil vi videreføre og gjøre mer robuste og integrerte i vår øvrige virksomhet. Personvern og informasjonssikkerhet er en vesentlig del av dette arbeidet.

Vi skal publisere nøkkeltall, statistikk og rapporter, blant annet som beslutningsgrunnlag for det tverrsektorielle folkehelsearbeidet og helse- og omsorgstjenestene.

4

Det åpne instituttet

Vår kommunikasjon skal være åpen, inkluderende og lett tilgjengelig.

Kommunikasjon er ett av de viktigste virkemidlene for å løse vårt samfunnsoppdrag og inngår i alt vi gjør.

Vår kommunikasjon av kunnskap og råd skal møte brukerne på deres premisser og nå ut til alle. For å oppnå dette må vi ha god dialog med brukerne. Vi skal bruke et klart språk og relevante kanaler for målgruppene våre.

FHI skal delta i det offentlige ordskiftet på egne fagområder, og være åpne om usikkerhet og ulike syn på faglige spørsmål. Vi skal være åpne om arbeidsprosesser, metoder, faglige diskusjoner og finansiering, og sikre transparens og etterrettelighet i forskningen.

5

Tiltak som virker

Vi skal vise hvilke tiltak som gir mest helse for pengene og som utjevner forskjeller.

For å bedre folkehelsen må vi ha vitenskapelig kunnskap om tiltak. Vi må vite om de virker, hva risikoen er, og hva de koster. Det krever fremragende forskning, høy kompetanse og avanserte metoder.

Vi vil samarbeide med forvaltningen og tjenestene om evaluering av tiltak, og vi vil særlig se på tiltak som er aktuelle i kommunene. Mange av de aktuelle folkehelseutfordringene krever tiltak på tvers av samfunnssektorer.

Ny kunnskap om effekten av smitteverntiltak, og overvåking av bivirkninger og effekt av vaksinasjon, er sentrale oppgaver i oppfølgingen av koronapandemien.

6

Fremtidens helse- og omsorgstjenester

Vi skal legge grunnlag for utformingen av fremtidens helse- og omsorgstjenester.

Forventningene til helse- og omsorgstjenestene øker samtidig som ressursene er under stort press. En aldrende befolkning, økende antimikrobiell resistens og dyr medisinsk teknologi vil kreve at helsetjenestene blir stadig mer effektive.

Det er stort behov for ny kunnskap som beslutningsgrunnlag på alle nivåer i helse- og omsorgstjenestene.

Vi skal særlig bidra med forskning og kunnskapsstøtte som er nyttig for de kommunale helse- og omsorgstjenestene, og med vurderinger av nye metoder i spesialisthelsetjenesten.

7

Store samfunns- utfordringer

Vi skal styrke samfunnets evne til å løse nye, komplekse utfordringer knyttet til helse.

Samfunnet er i rask utvikling, og endringstakten ser ut til å øke. Det skaper nye trender og utfordringer for folkehelsen i alle land.

FHI skal bidra til å identifisere og sette søkelys på store samfunnsutfordringer knyttet til helse i et langsiktig perspektiv.

For å gjøre det, skal vi utvikle nye forskningsområder som beskriver problemer, finner årsaker og mulige løsninger på store og komplekse utfordringer for samfunnet. Det krever utvikling av datakilder som dekker ubesvarte behov. I tillegg krever det evne til samarbeid, fremragende kompetanse og tilstrekkelig kapasitet.

8

Avansert analyse

Vi skal ta i bruk stordata, maskinlæring og modellering som er nyttig på folkehelsefeltet.

Stadig mer kunnskap om helse og helse- og omsorgstjenester kommer fra avanserte analyser og store datakilder. Det gir oss nye muligheter og stiller krav til at vi utvikler kompetansen som trengs for å vurdere nye kunnskapskilder kritisk.

FHI beskriver scenarioer for helsetrusler og helsetilstanden i befolkningen, for eksempel ved hjelp av modeller for utvikling av sykdomsbyrden i Norge. I koronapandemien har vi blant annet gjort nye erfaringer med infeksjonsmodelleringer og analyse av genetiske data fra mikrobiologiske laboratorier som vi kan bygge videre på.

Omstillingen i instituttet har konsekvenser for vår kapasitet til å utvikle ny spisskompetanse på avansert analyse. Vi skal delta i relevante nettverk og se etter muligheter, blant annet knyttet til ekstern finansiering.

9

Klimaendringer og helse

Vi vil utvikle ny kunnskap om klima, miljø og helse.

FHI har en ambisjon om å utvikle ny kunnskap om sammenhenger mellom klimaendringer og helse. Et viktig mål for dette arbeidet er å forebygge negative helsekonsekvenser.

Klimaendringer kan påvirke den psykiske og fysiske helsen i befolkningen på mange forskjellige måter. Instituttets faglige bredde er et godt utgangspunkt for å utvikle ny kunnskap om årsaker, risiko, helseeffekter og tiltak, på tvers av sektorer.

I omstillingsperioden vil hovedaktiviteter være å delta i nettverk og arbeide for å få frem gode eksternt finansierte prosjekter.

10

Norge i Europa og verden

Vi skal bidra til bedre internasjonal helseberedskap og sterke institusjoner for folkehelse i andre land.

Koronapandemien har vist hvor avhengige vi er av internasjonalt samarbeid om helseberedskap. Den har også vist betydningen av sterke og vitenskapelig uavhengige folkehelseinstitusjoner i alle land.

FHI vil bidra i arbeidet med å forbedre den globale helseberedskapen. Dette følger av FNs tredje bærekraftsmål, og er en nasjonal forpliktelse under det internasjonale helsereglementet (IHR).

Vi vil arbeide for sterke folkehelseinstitusjoner og -systemer gjennom nordisk samarbeid, sammen med internasjonale partnere som EU, WHO og IANPHI, og i bilateralt samarbeid med søsterinstitusjoner i lav- og mellominntektsland.